

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrlet 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrlet 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 1. marca 1865. ~

K l i c

revežem na Notranjskem na pomoč.

Po strašno neugodnem vremenu preteklega leta bila je letina na Kranjskem sploh slaba, ne samo, da so malo malo pridelali, temuč tudi slabi so bili pridelki. V nekterih krajih te dežele se je tako malo pridelalo, da so ljudje že zdaj povžili večidel vse žito, kar so ga pridelali, tako da ga do prihodnje žetve nikakor ne bodo imeli zadosti za potrebni živež.

V kantonu loškem in senožeškem, ktera sta zavoljo svojih klimatičnih in zemljiških zadev koristnemu kmetovanju malo ugodna, se že zdaj čuti velika stiska zavoljo hude letine lanskega leta. Preobilno deževanje bilo je strašno škodljivo ne samo rodovitnosti vsakoršnih sadežev, ampak je tudi storilo, da so se še tisti sadeži, kolikor malo se jih je pridelalo, naglo spridili, in se toraj tudi niso mogli hraniti. To se je sosebno zgodilo s podzemeljskimi sadeži, kateri so poglavitna hrana tistih krajev. Voda je nastopila večkrat po senožetih, tako, da se tudi skoraj nič sená ni nakosilo. Toča je večkrat tolkla in pokončala sadeže, kar jih moča ni spridila. Vrh tega je pogorela vas Jezero v kantonu loškem. Ta požar je pokončal vse premoženje prebivavcem in jim vzel pohištva.

Ravno taka nesreča je zadela, kakor je znano, tudi vas Podkraj v kantonu ipavskem, in prebivavci te vasi so prišli 15. julija 1864 po nesrečnem ognju ob več kakor 32.000 gold., v razvalinah svojih hiš glad in zimo trpé.

Revščina v teh krajih je zares velika!

Po sporočilih se že zdaj v malo kterih hišah najde kaj žita, toraj so tudi prav redka gospodarstva, v kterih se še kaj kruha nahaja; krompir in repa brez soli in začimbe (zabele) sta prebivavcem edina hrana k revnemu življenju. Pa tudi te hrane je tako malo, da jo utegne komaj še ene tedne za živež dovelj biti.

Ce so še zdaj okoliščine teh revnih krajev tako strašno žalostne, kaj bo še le v prihodnje? Kolikor bolj od dne do dne pičla zaloga hrane pojema, toliko hujše žuga tem prebivavcem stradež, kterege najprvi nasledki so strašanske bolezni.

Ker mi ta strašna revščina v srce sega, in si na vso moč prizadevam jo polajšati in v okom priti nje daljnemu razširjanju, toraj se obračam do usmiljenja, ki so ga že tolikokrat skazali prebivavci kranjske dežele in nje glavnega mesta, ter zaupljivo prosim, da bi pomagali svojim ubogim sobratom z milodari v denarji ali v živežu, da se jim huda stiska polajša in zgodaj odvrne početek še hujše revščine.

Milodari se morejo naravnost izročiti c. kr. deželnemu predsedstvu ali v mestu ljubljanskem mestni gosposki, vredništvoma „Laibacher Zeitung“ in „Novic“,

na deželi c. k. kantonskim gosposkam, povsod tudi prečastitljivi farni duhovščini.

Da se vestno razdelijo milodari, se bodo v polajšanje te reve na mestu postavile komisije, ktere se bodo posvetovale s prečastitljivo farno duhovščino, z župani in zaupljivimi možmi. Razglasilo se bo očitno, kaj se je nabralo, in kako se je razdelilo.

V Ljubljani 19. februarja 1865.

Janez baron Schloissnigg l. r.,
c. k. deželni poglavar.

Gospodarske stvari.

O pokončevanji gozda.

Dodatek za Notranjsko, za loški in planinski okraj.

(Dalje.)

Tudi od logarjev sploh bi se dalo dosti povedati; al rečem naj le to, da so večkrat pravi reveži; njih življenje je dostikrat v smrtni nevarnosti; ako je logar zvest svojemu gospodu, se kmetu zameri; ako pa kmetu kaj spregleda ali za to kaj sebi v žep dene, je zopet v strahu, da ga drug pri njegovem gospodu ne razglasi; ako se enemu kaj spregleda, že drugi čez-nj gré, češ, če uni sme sekati, zakaj pa jaz ne? itd. Tako gré še več gozda pod zlo, ako se kterikrat primeri, da ga tri partije vživajo, namreč: grajščak, kmet in logar.

Kakor se dandanes z gozdom pri nas in drugod po svetu ravná, res ni mogoče, da bi ga toliko prirastlo, kolikor se ga poseka; naj se še tako kaznuje prestopnik, vendar ne bo nehal, zato, ker pravega reda ni, ene sili revščina, druge starodavna razvada, še druge pa misel, da imajo pravico do gozda; zato ne porajtajo, naj je še tako temna in grda noč, dež ali sneg, nič jih ne vdrži domá; ne smili se jim ne živina, ne sami sebi, naj je v nedeljo ali praznik; iz gozda mora les, naj je res za potrebo ali za par bokalov vina.

Ce se tedaj premisli škoda, ki se gozdu dela, zraven pa dobiček, se pač vidi, da le redki so, ki so z gozdom obogateli, drugi pa niso nič boljši, dasiravno so dosti gozda ugonobili.

Priča nam je leto 1848, ko je bil svet nekako vès obnorel in je vse „fraj“ bilo. Planili so zdaj na prepovedance, na gozde, ki so jih samo zavolj kakega nesrečnega ognja varovali; posekali so vse od kraja, bukovino in jelovino, tako, da so vse ogolili; kar se je denarja za robo potegnilo, se je vse večidel sproti zapilo, in nobeden si ni s tem nič opomogel; še krčmarjem ni nič zaleglo, dasiravno se je pri njih veliko zapilo. Tedaj dobička ni bilo nobenega, gozda pa tudi ne.

Kako bi se do pravega reda in boljše varčnosti z gozdi prišlo, je težavna reč, ako se premisli na za-